

Aan de colleges van burgemeester en wethouders
van de deelnemende gemeenten
in de regio Zuid-Holland Zuid

Uw kenmerk**Ons kenmerk**

UIT / 2508331

Datum

10 juli 2025

Onderwerp

Resultaat bestuursopdracht 1
ombuigingen en
hervormingen

Bijlage(n)**Behandeld door/telefoonnummer**

A. Zoetekouw / 06 22916137

Geacht college,

In deze brief met bijlage informeren wij u over het resultaat van de door DG&J uitgevoerde bestuursopdracht "Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten". Wij verzoeken u deze informatie te delen met uw gemeenteraad.

Resultaat van de bestuursopdracht

DG&J heeft de bestuursopdracht conform opdracht en planning uitgevoerd. Náást de taakstelling van 8% op de begroting en de besparingen als gevolg van het verbeterprogramma jeugdhulp, levert de bestuursopdracht geen extra financiële besparing op in de bedrijfsvoering van DG&J.

Taakstelling van 8%

Het algemeen bestuur DG&J heeft besloten tot een taakstelling van 8% op de begroting 2026 (exclusief SOJ/jeugdhulp). Deze taakstelling bestaat uit (1) het hanteren van de begroting van 2025 als nullijn voor 2026 voor de onderdelen GGD en Veilig Thuis en (2) het verminderen van de formatie van LVS op basis van de uitkomst van de regionale bestuursopdracht leerplicht die onder regie van gemeenten is uitgevoerd. Beide besluiten zijn genomen vanwege de financiële problematiek van gemeenten. De genomen besluiten betekenen een forse uitdaging voor DG&J, gezien het sterk gestegen aantal meldingen.

Doorrekening van de besparingsmogelijkheden op jeugdhulp

Het jeugdhulpbudget maakt veruit het grootste deel (circa 75%) uit van de begroting van DG&J. De meest substantiële besparingen op basis van deze bestuursopdracht worden verwacht van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en het hervormen van de toegang tot jeugdhulp. Voor het verbeterprogramma en de hervorming van de toegang lopen aparte trajecten die deels, respectievelijk volledig onder regie van gemeenten worden uitgevoerd. En waarbij de te maken beleidskeuzes die tot substantiële besparingen kunnen leiden, veelal een lokale bevoegdheid van gemeenten zijn. Gemeenten en SOJ trekken hierin nadrukkelijk gezamenlijk op. Een eerste (globale) inschatting van de omvang van de mogelijke besparingen is gemaakt.

De besparingen die te maken hebben met het contractmanagement voor jeugdhulp, zijn verwerkt in de begroting 2026 die op 10 juli 2025 wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. Daarnaast hebben enkele gemeenten in hun zienswijze op de begroting verzocht, om voor hun gemeente een besparing op te nemen als gevolg van maatregelen die zij lokaal (gaan) uitvoeren op basis van het verbeterprogramma. U ontvangt een afzonderlijke brief over de doorrekening van de besparingsmogelijkheden van het verbeterprogramma. Daarnaast starten in 2025 de rechtmatigheidsonderzoeken jeugdhulp die naar verwachting ook tot financiële baten leiden.

Geen besparingsmogelijkheden in de bedrijfsvoering

Náást de taakstelling en de besparingen als gevolg van het verbeterprogramma jeugdhulp, levert de bestuursopdracht geen extra financiële besparing op in de bedrijfsvoering van DG&J. Vanwege forse bezuinigingen in 2015 op de bedrijfsvoering van DG&J en wezenlijke organisatieveranderingen in de afgelopen 10 jaar, liggen hier geen besparingsmogelijkheden. De gewenste besparingen moeten gevonden worden in de uitvoeringsbudgetten.

Wel is onderzocht of het omvormen van dienstverleningsovereenkomsten en samenwerking met de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) een bijdrage kunnen leveren aan de financiële problematiek van gemeenten. Zoals in het Tussenresultaat van de bestuursopdracht al is aangegeven, levert dit niet direct financiële baten op, maar wel inhoudelijke voordelen. Een toelichting op het resultaat van deze deelopdrachten vindt u verderop in deze brief.

Gemeenten kunnen als opdrachtgevers beleidsmatige keuzes maken met impact op de uitvoeringsbudgetten van DG&J

De bestuursopdracht bevestigt het beeld dat gemeenten als opdrachtgever van DG&J beleidsmatige keuzes kunnen maken die invloed hebben op de omvang van de kosten van de uitvoering. De uitvoeringsbudgetten waar DG&J over beschikt, zijn verbonden aan de taken die de 10 deelnemende gemeenten hebben opgedragen aan DG&J. DG&J is een uitvoeringsorganisatie van de 10 gemeenten die namens hen gemeentelijke taken uitvoert. Besparen op uitvoeringsbudgetten vraagt om beleidsmatige heroverweging door gemeenten van de opgedragen taken. Zoals u hierna kunt lezen bij een toelichting op het resultaat van een aantal deelopdrachten, kunnen gemeenten ervoor kiezen om specifieke taken niet door DG&J uit te voeren. Een dergelijke keuze heeft als consequentie dat gemeenten deze taken zelf moeten uitvoeren.

Resultaat van de uitgewerkte deelopdrachten

Over het resultaat van het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp wordt u afzonderlijk geïnformeerd. De pilots met het hervormen van de toegang worden uitgevoerd onder regie van de gemeenten Dordrecht, Gorinchem en Zwijndrecht. In deze brief en de bijlage geven wij een toelichting op het resultaat van de andere uitgewerkte deelopdrachten die (deels) onder regie van DG&J zijn uitgevoerd. Zoals al eerder aangegeven in deze brief, leveren deze deelopdrachten niet direct financiële baten op, maar wel inhoudelijke voordelen.

Omvormen van dienstverleningsovereenkomsten

DG&J heeft in afstemming met gemeenten onderzocht of het mogelijk is om de (39) dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) van DG&J om te vormen naar één DVO per (centrum)gemeente met daarin een basisdienstverleningsniveau per taak in een homogeen pakket voor de gezamenlijke gemeenten, passend binnen het actuele financiële kader voor de taken Toezicht Kinderopvang, Toezicht Wmo en OGGZ. Er blijkt een beperkte omvorming mogelijk van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) voor Toezicht Kinderopvang en Toezicht Wmo.

Voor de OGGZ volgt een afzonderlijk voorstel op basis van een impactanalyse naar aanleiding van de eerder opgelegde taakstelling bij de begroting 2025.

Het homogeen basisdienstverleningspakket voor Toezicht Kinderopvang gaat bestaan uit de wettelijk verplichte jaarlijkse onderzoeken, herstelaanbod en nieuwe aanvragen en voor Toezicht Wmo uit het wettelijk verplichte calamiteitenonderzoek. Gemeenten kunnen daarnaast individueel maatwerkafspraken maken over aanvullende onderzoeken. Hier ligt een besparingsmogelijkheid voor gemeenten.

De homogene basisdienstverleningspakketten en lokale maatwerkafspraken voor toezicht worden opgenomen in aparte dienstverleningsovereenkomsten per gemeente, de centrumgemeente Dordrecht en de SDD (voor Toezicht Wmo voor de zeven deelnemende gemeenten).

Samenwerking met Sociale Dienst Drechtsteden (SDD)

Daarnaast heeft DG&J samen met SDD de mogelijkheden onderzocht voor samenwerking van DG&J en SDD voor contractmanagement van jeugdhulp en Wmo; Voortijdig Schoolverlaten (VSV) en aanpak jeugdwerkloosheid; en Toezicht Wmo.

Het herschikken of samenvoegen van inkoop en contractmanagement jeugdhulp van DG&J en Wmo van SDD blijkt niet opportuun. In plaats hiervan maken DG&J en SDD samenwerkingsafspraken voor contractmanagement van gezamenlijke aanbieders, rekening houdend met het Verbeterprogramma betaalbare en beschikbare jeugdhulp en de drie gemeenten buiten de Drechtsteden.

Het herschikken of samenvoegen van Voortijdig Schoolverlaten (VSV) van DG&J en aanpak jeugdwerkloosheid van SDD blijkt niet logisch. DG&J en SDD zetten de reeds ingezette intensivering van de bestaande samenwerking voort.

Het heeft de voorkeur om het Toezicht Wmo (kwaliteit en rechtmatigheid) onder te brengen bij één toezichthoudende organisatie, vanwege schaalvoordelen en continuïteitoverwegingen. Na de zomer besluiten de besturen hierover op basis van een gezamenlijk voorstel van DG&J en SDD.

Proces

Op 14 december 2023 heeft het algemeen bestuur de bestuursopdracht "Verkenning bijdrage GR DG&J aan verminderen financiële problematiek gemeenten" vastgesteld. Op 4 april 2024 heeft DG&J het Tussenresultaat gepresenteerd aan het algemeen bestuur en de wethouders financiën uit de regio, met daarin een overzicht van voorstellen die mogelijk tot besparing kunnen leiden. Op 11 juli 2024 heeft het algemeen bestuur hieruit een aantal voorstellen geselecteerd om verder uit te werken, mede op basis van een voorzichtige inschatting van de bandbreedtes van de financiële baten van deze voorstellen. Het algemeen bestuur heeft DG&J gevraagd om samen met de betrokken partijen de geselecteerde voorstellen uit te werken in concrete opdrachten. Daarbij is een planning gemaakt die doorloopt tot de zomer van 2025. Voor deze termijn is gekozen vanwege enerzijds de vele bestuursopdrachten en trajecten waar DG&J bij betrokken is. Anderzijds omdat DG&J forse inspanningen moet plegen als gevolg van de taakstelling die DG&J opgelegd heeft gekregen bij de begroting 2025 voor LVS, OGGZ en Veilig Thuis. Waardoor de begroting en het aantal meldingen dat binnenkomt bij deze drie organisatieonderdelen, niet meer in evenwicht zijn.

Op basis van het in deze brief en de bijlage weergegeven resultaat, heeft het algemeen bestuur besloten om de bestuursopdracht als afgerond te beschouwen en scherp te blijven op de verdere uitwerking.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd,

De secretaris,

E.S. Schurink

de voorzitter,

H. van der Linden